

**OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
ETAPA JUDEȚEANĂ, BACĂU, 04.03.2017
CLASA a X-a**

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Eseul sau răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/ sau motto.**
- **Timp de lucru: 3 ore.**
- **Total: 120 de puncte.**

Citește cu atenție textele/ fragmentele de mai jos:

A. În odăiță erau numai două mese lungi și o canapea hodorogită, pe care zăcea un morman de mantale, căști, revolve, săbii, baionete, de-a valma.

Masa din dreapta se golise; un soldat, cu capul țuguat și cu fruntea de un deget, strângea alene tacâmurile și resturile de pâine. Fumul de tutun, mirosul de mâncăruri și de băuturi umpleau odaia până în tavanul cu grinzi, sugrumând flacăra lămpii cu abajur de tinichea roasă. Obloanele celor două ferestre erau închise, iar găurile din obloane, astupate cu șervete. De altfel, ferestrele n-aveau perdele și pe pereți se vedeau numai câteva cadavre de ploșnițe sătule.

În capul mesei din stânga ședea căpitanul Klapka. Fără cască, tuns la piele, fața lui rotundă răspândea bunătate și blândete, deși în ochi îi tremura o spaimă pe care încerca s-o ascundă sub un surâs prefăcut și rece.

Când pași Bologa în odaie, zgomotul de glasuri care se auzise din tindă se curmă brusc, încât bună-seara lui pluti singuratică într-o tăcere speriată. Până să-și lepede însă casca și ulanca (*tunica*), unda de tulburare se topi și locotenentul Gross, mai în glumă, mai în serios, strigă:

— Mi se pare, Bologa, că ți-a fost rușine să vii mai devreme între noi? Spune drept!

— Rușine? Mie?... De ce? zise Apostol, oprindu-se înțepat.

— Parcă noi nu știm că și tu ai votat pentru moarte? zâmbi Gross, dând vorbelor sale o culoare mai dulce, fiindcă observase supărarea lui Bologa.

— Ei și? urmă Apostol mereu dârz. În orice caz n-am să dau socoteală decât conștiinței mele, care l-a găsit vinovat!

— Conștiință! oftă deodată tânguitor căpitanul Cervenko, care ședea la stânga lui Klapka. Cine mai are azi conștiință? Glasul acesta se înfipse ca un ac în urechea locotenentului Bologa. Vru să răspundă și nu-i veni nimic în minte. Se uita la el și inima i se îmblânzi. Cervenko era om voinic, spătos, cu o barbă cafenie care-i acoperea aproape tot pieptul și cu niște ochi în care plângea veșnic o suferință tainică.

Bologa îl cunoscuse într-un spital la Triest și descoperise în el o inimă îngerească. Era rutean, profesor la un liceu din Stanislau. În fața ofițerilor trecea ca un fel de menonit (*membru al unei secte anabaptiste*), fiindcă în doi ani de război niciodată nu pusese mâna pe vreo armă, ci mergea în lupte numai cu un băț de trestie și cântând cântece bisericești. Cervenko însuși spunea sus și tare că mai bine și-ar tăia mâinile decât să tragă asupra unor bieți oameni ca și dânsul. Altfel, fiind extrem de conștiincios în serviciu și disprețuitor de moarte, superiorii îl lăsau în pace, mulțumindu-se a zice că-i cam scrântit.

— Fiecare își face datoria cum crede, murmură Bologa drept răspuns lui Cervenko, așezându-se la masă față-n față cu Klapka, și apoi porunci soldatului:

- Adă-mi și mie ceva de mâncare!

Soldatul dispăru. Peste o clipă Gross, puțin încruntat, zise:

— Nici o datorie din lume nu-mi poate impune să ucid pe un camarad...

— Camarad?! strigă deodată locotenentul Varga, revoltat, sărind în picioare. Trădătorii și dezertorii sunt camarazii dtale?...Domnilor, vă întreceți cu glumele! Eu, în orice caz, nu mai pot asculta nepăsător asemenea... asemenea... vorbe compromițătoare pentru un militar care mai are în suflet un pic de iubire de țară...

Izbucnirea locotenentului de husari, singurul ofițer activ printre cei de față, căzu ca un duș rece, reamintindu-le brusc că sunt pe front. Toate privirile se întoarseră spre Varga și în toate lucea o întrebare... Privirile acestea mulțumiră orgoliul husarului brun, tânăr, frumos, cu mustăcioara tunsă și cu înfățișarea încăpățânată. Era nepotul profesorului de filozofie de la Budapesta și avea ambiția să fie socotit mare cunoscător de cai. Apostol îl întâlnise des în casa profesorului și, cu toate că i s-a părut gol și fudul, s-a împrietenit cu el, având altfel un suflet deschis și leal.

— Închipuiește-ți, dragul meu, urmă Varga, adresându-se lui Bologa, ca omului care-i împărtășește credințele, cu o voce calmă ce voia să șteargă impresia izbucnirii indignate, de două ore numai despre execuția lui Svoboda vorbim și, ce crezi, dumnealor găsesc vinovați, știi pe cine, pe cei ce l-au condamnat!

Varga sfârși surâzând batjocoritor spre Gross, risipind astfel cu totul urmele protestării.

— Nimeni nu osândește cu inima ușoară, zise Apostol gânditor. Dar când vina e evidentă, ești silit. Căci mai presus de om, de interesele lui particulare, e statul!

— Nimic nu e mai presus de om! se ridică atunci Gross, grăbit, ca nu cumva să-i ia cineva vorba. Dimpotrivă, omul e mai presus de orice, mai presus chiar de întreg universul!

(Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*)

B. Romanul... este o arcă a lui Noe: însă, dacă în tinerețea lui, genul părea inspirat de ideea că această arcă este însăși lumea și că autorul e un Dumnezeu, astăzi, el pare mult mai tentat să nu mai facă această identificare. Arca este și nu este Lumea. O reproduce la scară mică și o sistematizează. O salvează de la înec. Nu se confundă cu ea, așa cum romancierul nu se confundă cu Dumnezeu. (...) Dar, oricât s-ar deosebi, *Ion* și *Pâlnia și Stamate* continuă să se înrudească prin ceva esențial și anume prin faptul că selectează din realitate niște ființe pe care le îmbarcă pe o corabie imaginară. La origine, orice roman operează o astfel de alegere, este un eșantion de umanitate. Nici în cea mai cuprinzătoare epopee realistă nu încap întreaga lume. Opțiunea presupune un sens, un scop: romanul este o reconstruire a universului, nu o restituire a lui. (...) *Comedia umană* a lui Balzac și *Castelul* lui Kafka sunt în egală măsură o arcă a lui Noe, lumi închise între hotarele imaginației unui autor, substitute ale lumii reale.... Destinul romanului este legat de „realismul” lui: genul se oprește totdeauna la jumătatea drumului între duplicat și simbol; ca Arcă a lui Noe, conține lumea și este în același timp simbolul ei. După ce o umple cu de toate, autorul închide ușa pe dinafară, ca dumnezeul biblic corabia, și o lasă să plutească în voia ei....

(Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*)

Subiectul I – 30 de puncte

1. Precizează tema fiecărui text-suport.
2. Prezintă modul de actualizare a funcțiilor comunicării în textele de mai sus (precizarea funcțiilor actualizate și a indicilor textuali).
3. Comentează, în 5 - 10 rânduri, punctele de vedere ale personajelor din textul **A**.
4. Evidențiază funcțiile descrierii în textul **A**.
5. Exprimă-ți opinia, în 5 - 10 rânduri, cu privire la una dintre afirmațiile lui Nicolae Manolescu.

Subiectul al II-lea – 30 de puncte

Redactează un text de 150 – 300 de cuvinte care să reprezinte un articol scris și publicat de Gross, plecând de la afirmația acestuia: ***Omul e mai presus de orice.*** (Nu vei pune titlu lucrării tale.)

Subiectul al III-lea – 30 de puncte

Scrie un eseu de 600 - 900 de cuvinte cu privire la particularitățile și limitele modelului artistic ilustrat de proza obiectivă, valorificând cele două fragmente citate și experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/ a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3* argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/ sinteza*.

*** Numărul argumentelor poate varia.**

Redactare

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte. Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).